

CSIKI LAPOK

POLITIKAI HETILAP

ÉS CSIKVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
György Jakab M. utóda könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.

Megjelenik a lap
Minden Szerdán.
Kéziratok nem adtnak vissza.

FELKÖLCS SZERKESZTŐ:
Dr. FEJÉR ANTAL,
FÜVVÉR.

Nyitottéri cikkek
soronként 20 kr-ért közöltetnek.
Egyes lap ára 10 kr.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. (Külföldre) 6 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatna

Ugron ur et Komp.

Csik-Szereda, nov. 6-án.

A katolikus státus gyűlésen Ugron ur megint szónokolt a csiksomlyói gimnáziumnak Csik-Szeredába leendő áthelyezése ellen. A gyűlés Majláth püspök ur ó méltósága indítványára Ugron ur indítványát fogadta el s így az ügy újból elhalasztatott. Jól teszik, csak halasztgassák, a míg módjukban áll.

A dologban csak az a csodálatos, hogy Ugron ur maholnap jobban ismeri Csikvármegye közoktatási, közigazgatási sőt összes kulturális érdekeit, mint maga Csikvármegye és a Csikvármegyét alkotó közönség. Ugron ur tetszik magának, hogy Csikvármegye közkívánalmával és érdekével homlok egyenest szónokolhat. Ő maga sem hiszi azokat az argumentumokat, melyeket felhoz, mert arra sokkal okosabb ember. De hát jól esik a lelkének, hogy döfhet egyet a csikiakon s az ők ügyét egy évre is hátra veheti. Pedig nem igen illik egy olyan országos hírtnek és tekintélyesnek tartott férfihoz, mint a milyennek Ugron urat tartják, hogy kicsinyes bosszankodás miatt nagy közdolgot megakadályozzon, vagy megakadályozni törekedjék. Mert hát Csikvármegye nem volt az oka annak, hogy Ugron ur a maga volt pártjával nem igen tudott boldogulni Csikban. Ennek a választók voltak okai. Annak sem volt oka Csikvármegye soha, hogy az Ugron ur vasutja nem jött keresztül a gyergyói havasokon, hanem Háromszék

felől robogott fel a vonat. Ennek az országgyűlés volt az oka. Arról sem tehetünk, hogy az Ugron ur vasutja plánmára ráköltött Csikvármegye vagy 29000 frtot s az még sem sikerült. Tehát nincs oka arra a nagy haragúvárra, melynek a státusgyűlésen mindegyre jelét adja.

Argumentumaitköszönjük, melyekkel felszólalását támogatja. Azzal argumentál, hogy a gimnázium áthelyezésére azért sincs semmi szükség, mert hiszen Csiksomlyó épen olyan kevés intelligenciával rendelkező talu, mint a milyen kevés intelligenciával rendelkező város Csik-Szereda. Ha más mondana ilyeneket, bizonyosan hahótával kinevetnék, de mert Ugron mondja ezt a szentenciát komoly képpel, elhallgatják s akadnak olyanok az idegenek közül, a kik még el is hiszik.

Hát csak azt kérdezzük szépen Ugron urtól, hogy ugyan miféle mértékkel szokta mérni az emberek intelligenciáját? Hol kezdődik nála az intelligenciához tartozó emberek osztálya? Mert azt nagyon jól tudja Ugron ur, hogy Csik-Somlyón (nem is Somlyón, mert ilyen névű község nem is létezik, hanem Várdotfalván) a tanári testület tagjain, a jegyzőn, a papon és a barátokon kívül még nadrágban járó ember sincs több, míg Csik-Szeredában a vármegye tisztika a kir. törvényszék, kir. járásbíró, kir. ügyészség, adóhivatal, kir. erdőhivatalok, államépítészeti és vasúti osztálymérnökség, három iskola tanítói és tanítónői, honvéd

tisztikar, városi tanács, tanfelügyelőség, esendőrség, pénzügyőrség, kereskedői kar, ügyvédi irodák, közjegyzőség, vasutállomás stb. hivatalok személyzete mégis talán csak az intelligenciához számítatnak. Mikor tehát Ugron ur egyrangba helyezi Várdotfalva (költőileg Csik-Somlyó) társadalmi viszonyait és intelligenciáját Csik-Szeredáéval, akkor olyan eziképpen lebecsmérli a mi közönségünket, hogy az még egy Ugron Gábertől sem illik.

Egyéb erőszakosan fejtetőre állított okoskodásaira nem akarok reflektálni s nem akarom itt vitatni az áthelyezés szükségét, mert az már ugyis olyan megérett kérdés, a melyet Ugron Gábor et Komp megakadályozhatnak talán egy néhány évig, de elhárítani végleg ugy sem lesznek képesek. Vannak olyan társadalmi kérdések, melyek a haladó idővel csaknem önkényű oldodnak meg. Ez is egyike azoknak. Azért felette nagy kár hogy Ugron ur egy kis személyes bosszuskodás miatt, meg akarja fogni az idő kerekét, mert higgye el, az a kerek ugy is meg fog fordulni, mikor letelik rá az idő.

Itt helyén valónak tartom megjegyezni, hogy Ugron ur hátánál egy Komp áll, kik ugyan nem azon okból ellenzik az áthelyezést, mint Ugron ur, de elég hogy ellenzik.

Felette sajnálnám — pedig ugy gyanitom — hogy az Ugron ur szándékát

támogatja az erdélyi püspök ur ó méltósága is, bár nem egy indokból. Hát erre csak azt mondom, hogy felette sajnálom. Sajnálom legfőképpen azért, mert annyi sok reményt fűztünk uj püspökünk áldásos működéséhez. Kerestük eddig mindent, hogy az a régi huzavona, mely a politikai és egyházi hatóságok közt nálunk már egy fél század óta a viszonyt elhidegítette, végre megszűnjék. Reméltük, hogy uj püspökünk is keresni fogja a kiegyenlítés útjait. De a mint rémlik előttünk, ez a huzavona megint fel fog ujulni és dálni fog közöttünk, mert uj püspökünk is kezd hű lenni azon régi hagyományhoz, mely azt tartja, hogy csak az van jól, a mit a papság kíván, a világi hívek mindig csak istentelenségen török a fejüket. Ezért nem szabad egyetérteni jövőben sem. Mikor egy vármegye világi közönsége egyhangulag és feltétlenül az kívánja, hogy az ó véren és husán keletkezett s azután naponta támogatott iskolája az ó ohajtása szerinti helyre költözzék, s erre nagy mérvű áldozatra is elszánja magát, akkor az azon világiak által fentartott egyházak férfiai ellenállnak, csak azért, mert ők azt nem akarják.

Jól van hát, akkor hagyják az iskolát sorsának Várdotfalván, ott nem ragad el a növendékekre a kárhozott világi szellem. De tovább ne alakoskodjunk ezen kérdésben s ne halasztgassuk a határozat hozatalát egyik évről a másikkra különböző semmiskedésekkel.

A „CSIKI LAPOK“ TARGZÁJA.

A kolozsvári könnyező Máriához.

A tengerek mélyesége öble,
Ha végtelenre nyulna szét.
Akkor se tudná befogadni
Fájdalmidnak özönét.

A sulya néma gondjaidnak.
Még mérhetetlen annyira, —
Fül kellene alatta sokszor
A hegynék is jajdulnia.

Volt könnyed is, több mint a zápor,
Minden cseppje oly keserű:
Szempilládát tán sohasem érte
Vidám fény, csillogó derű.

A gyász, mely arcodat befűlte
Éltednek kísérelje lett.
Sötétebb volt a fellegeknél,
Mosolytalan ajkad felett.

Anyaságod szent éjszakáján
Kezdődik bus Kálváriad, .
Olyan keresztet nem viselt még
Vállán a szenvedő világ!

S im e kereszt lett égi lépcsőnk!
Gyászdod biborpalástot ér;
A köny — azóta békeforrás,
Gond — a legédesebb kenyér.

Földjén a hányt-vetett sziveknek
Vigaszt a fájdalom terem;
Mi eddig élet átka volt, az
Utánad — áldás, kegyelem.

Fejér Gerő.

Konfetti.

A panaszos: Tekintetes királyi törvényszék! Ha nem talakodás a kérésem, tessék a hallgatóságot kiküldeni!

Egy jó firma (a közönség sorából): Óhó...
A panaszos: Tetszik tudni: kényes ügy! Férfi becsületéről van szó.

Az ügyész: Indítványozom a zárt tárgyalás elrendelését.

Egy jó firma; Bocsánat! Én és kollegáim tiltakozunk. Mi vagyunk a nyilvánosság. Nekünk törvényileg biztosított jogaink vannak.

A jegyző: (Dühösen felugrik) Kuss!
Az elnök: Mindjárt le csukatom!
Üljön le!

Egy jó firma: Köszönöm! Két hónap óta nem tárgyalunk egyebet, mint bolmi apró-cseprő csirkelopást, testi sértést, és mi nehezen bír, de becsülettel kitarítottunk mindvégig. És most, amikor egy érdekesnek, pikánsnak ígérkező tárgyalásban gyönyörködhetnénk, ki akarnak bennünket küldeni. Óhó! Ez nem járja! Tiltakozunk!

A publikum: (Zsebmetszők, zsebtolvajok, kártya-, dominó- és kugli-kozások, gyermekfosztogatók, betörők, könyöradománygyűjtők, a fővárosból örökre kiutasított, de mindig a fővárosban tartózkodó csavargók — egyszerre): Ugy van! Tiltakozunk!

Az elnök: No ez már még is sok!
Az ügyész: Hé! Fogházörök!

(E pillanatban benyitának a terembe Holla és Kassay detektívek, mire a hallgatóság tagjai hanyathomlok rohannak kifelé. A feleken kívül nem marad benn senki más, mint a „Magyar Híradó“ törvényszéki tudósítója. Bizalmi embere a királyi ügyésznek.)

A panaszos: Elmondom a dolgot úgy, ahogy történt. Összekaptam a feleségemmel és csupa truccszóval Ós-Budavárába mentem.

Gyöngédséghől azonban az előszoba kulcsát magammal vittem, nehogy felébredszem az asszonyt édes álmaiból

A pénztárnál leszurkoltam egy koronát és nagy diadalmasan bevonultam Ós-Budavárába, ahol Szekula igazgató ur tiszteletére javában konfettiztek.

Micsoda zsihogás!... Micsoda tolongás! Micsoda vidámság! Ide jöjjön, Szekula ur, és meglátja, hogy bizony mégis csak boldog a magyar!

Emitt tallian ruhába bujtatt sváb legények énekelnek vastag, korbély hangon, művészi gixerekkel; távolabb a repülő emberek végeznek ötemeletnyi magasságban szédítő, nyaktörő mutatványokat; a nyílt színpadokon bohócok ugrándoznak, csinos hölgyikék tánczolnak, nyakig emelve lenge szoknyájukat és a publikum olyan jól mulat!

A színpad mögött egy leendő nagykereskedő kinalgatja árúit, hol vékonyan, hol vastagon, de mindig utálatos, fűlsértő hangokon kiáltozva, hogy „maes-ka, maes-ka!“

A nagy tömeg között lobogós ingujjban, színes pántlikákkal fölezifrázott kalpagban jár föl s alá a fűzfá-poéták vicze-királya, a naturalisztikus irány egyik vezérképviselője, Hazafi Veray János, kinalgatva alkalmi ódáját, amely Szekula ur tiszteletére faragott és amely óda ugy kezdődik, hogy:

„Ós-Budába
Általába
Minden ember kába .

Az ódának hátulsó lapján egy megrovási kalandot olvashatunk ezzel a bekezdéssel:

„Pannonia gözmalomba“

A portás mérges azonban... És a publikum ezeken a verseken is nagyon jól mulat. Vén rókák, csintalan suhancok, festett képű szirének kisebb-nagyobb csomagokban

árusítgatják a konfetti; ami a gyárosnak egy krajczárba, az elárusítónak három krajczárba kerül.

Hja nincs a konfetti-mulatságnál pazarabb élvezet.

Epen a zsákban macskát áruló vigézet fixiroztam, amikor valaki meglátotta vállamat. Hátra fordulok, s e pillanatban csak ugy szakult rám a konfetti. Egy meglehetősen fiatal donnának jutott eszébe, hogy engem megrézfáljon — Nem ismer? — kérdi nevetve.

— Hogyne ismerném? Oh van szerencsém! Alázatos szolgálja! No nézze meg az ember! Hát ön mit keres itt?

Mulatok Egyedül?

Nem, önnel. Mert remélem együtt maradtunk. Sohase füllentsen, kedves barátom: ön nem ismer, ma lát először és remélem, nagyon régen tetszik nekem!

Ne mondja Nyujtsa karját!

De édes galambom! Én feleséges ember vagyok!

— Én meg férjes asszony vagyok. Összetűztem az urammal.

— Én is.

— Én oda haza hagytam ót a gyerekek mellett. Kijöttem egymagam Ós-Budavárába.

— Épen ugy mint én Jerlök vacsorázni.

Hm! Nem rossz! De hát mit tehettem egyebet? Megvacsoráztattam az asszonykát, aztán mentem hazafelé. Igen ám! Csak hogy a jeles dáma nem akart elhagyni; velem jött, sőt a kijáró kapunál belém csimpszkodott, és szemérmétesen oda szólt hozzám:

— Üljünk kocsi!... Jól van. Üljünk kocsi.

— És hová megyünk.

Most következnek az iskola épületnek, internátusnak stb. kibővítése, újraépítése kérdései. Építsen be Várdotfalván ezen épületekbe a státus vagy 50—100,000 frtot s ott a falun meg fognak élni a 100,000 frtos épületek 5000 frtoi vagy még annyit sem. Ekkor, ha később is álljon elő Csikvármegye s az államtól nyerendő segély felhasználásával építsen Csikszereében egy állami vagy megyei gimnáziumot, mely felett astán Ugron ur és a méltóságos státus nem fog dirigálni. Akkor legalább a mai szent Somlyón (Várdotfalván) végzendő tanulókat akár azonnal felszentelhetik papnak vagy tanítónak. Majd akkor az egyházi elem és a világi hívek egyet fognak érteni Csikban. Addig pedig csak hadd hazakodjunk, mert békében élni nagyon sajnos volna.

Ez az idő, ha most mindjárt nem is következik be, de erre lassan-lassan megéri mert azt feltartóztatni nem lehet.

Ugron ur et Komp megérhetik azt hogy a gimnázium Várdotfalván marad, de azt meg nem érik, hogy nálunk békesség akarás nélkül békesség legyen.

Ujból is azt mondom, hogy ne alakoskodjunk. Lépjünk ki nyíltan. Mondja meg püspök ur ó méltósága is, hogy mit akar, Csikmegye nyíltan megmondta akaratát. (e.)

Házi szükségletre adómentesen beszereshető-e a szesz? Vármegyénk törvényhatósági bizottsága az évi május 9-én tartott közgyűléséből feliratot intézett volt a képviselő házhoz a szesz forgalmi adóról szóló 1898. évi XVI. t.-cz.-nek oly irányú módosítása iránt, hogy a mezőgazdasággal foglalkozók által saját házi szükségük, cselédjeik és mezőgazdasági munkásaik részére beszerzett szesz a forgalmi adó alul mentesítessék. Ezt a kérelmet a képviselőház a pénzügy miniszternek adván ki, nevezett miniszter a feliratra elutasító választ adott, s azt azzal okolta meg, hogy a szeszforgalmi adóról szóló törvény megalkotása előtt az ily irányú intézkedés létjogosultságát alapos megfontolással tárgyalta, de arra a megállapodásra jutott, hogy a szeszforgalmi adó alapelveivel meg nem egyező ily törvényes intézkedés az általános és egyenletes adózás elvével össze nem egyeztethető, s mivel az italmérés adó megkülönböztetése egyik legfőbb vivmányának, egyenlőtlen megterhelésnek adó-rendszerünkben való kiküszöbölését kell hogy tekintse, ennél fogva a szesz forgalom bármely részének az adó megfizetése aluli mentesítését indokoltnak nem tartja.

— Abov! ön akarja. A mennyországba-e vagy a pokolba, az nekem teljességgel mindegy. Követem önt.

Tessék, ilyenek az asszonyok! Bérkocsit hívtam s épen be akartunk szállani, midőn a kurumba csimpaszkodó asszonyosság elsikoltotta magát.

— Mi az? Mi történt?

Veszve vagyunk! Jön a férjem! Meglátott bennünket.

No még csak ez hiányzott! A könnyelmű asszony úgy reszketett mint a kocsonya.

— Végünk van! Fussunk!

Beültünk a kocsiba, a fiakkere s lovak csapott és elrobogtunk.

Az Andrássy-uton hirtelen megállt a kocsi. Egy átléta termetű férfi felszakította a kocsi ajtaját, mire a szemérmes asszony karjaim közé ájult.

— Hah nyomorultak! Meghaltok mind a ketten!

— De kérem! Az én szándékaim tisztességesek voltak.

— Hallgass... Egy szót se! Oh szegény gyermekeim!

...s az athléta e szavaknál sírni kezdett. Csak úgy potyogtak a könnyei. E megható jelenet hatása alatt menekülni akartam, de a két szarvu ember észrevette szándékomat... Egy tapodtat sem!... De nem, nem bántalak. Eljotek egymásnak, boldogan.

Főllelegzettem! Ebben az emberben van önértet és szív.

— Hálátlan asszony! Szivtelen teremtés! Majd visszasiszra te még engemet! De már késő lesz!... Nem bántalak! Hanem a pénzt, add ide!

— Miféle pénzt? Kérem én.

— A mit a feleségem magához vett. Háromszáz forintot. Nincs nálam! — szeptegte az asszony.

Az elemi technikai ügyességek tanítása.

Irta: Vértés Lajos.

Oktatástyünk az egész vonalon reformon megy keresztül. Egy új korszak alapvető munkája indult meg, hogy az iskola lépést tarthasson a kor rohamos fejlődésével. Oly korban élünk, a mely a földielet hasznára, kényelmére induló találmányaiban folyton halad s eddig is bámulandó eredményeket ért el. Minthogy pedig az iskola az anyagi élet szükségéi elől el nem zárkozhatik, a tanítónak az ismeretek e terén is tájékozottnak kell lennie. legalább annyiban, a mennyiben azok az általa vezetett iskola gyakorlati hasznára alkalmazhatók.

Népoktatásunk mai rendszerét az 1867-iki törvények szabályozták. E három évtized azonban a gondolatoknak, eszméknek, társadalmi irányoknak, az élet követelményeinek oly fejlődését tárta szemlénk elé, melyek ellenállhatatlan erővel vonták körükbe a társadalom minden osztályát, meg magát az egyszerű népet is s a vonzás törvénye alól az iskola sem lehet kivétel. A mi évtizedekkel ezelőtt zseniális alkotásnak tetszett, azzal ma már se a tudomány, se a gyakorlati élet nem elégszik meg.

E követelmény, e haladás tikrizódlik vissza azon tantervjavaslatokban, melyekkel iskoláink színvonalát, gyakorlati fejlődését emelni akarjuk.

Nem mondhatjuk, hogy az oktatásügynek új reformja gyökerestül kidönti a harmincz éves fát. Megmaradt a törzs, megmaradtak a gallyai. fennáll a koronája: de az új javaslathoz mindez izmosabb, durább van megteremtve, hogy erőteljesebb legyen a nedv keringése, több és jobb gyümölcsöt hozzon s nagyobb árnyékot adjon.

Egy új bejárat is tesz a reformjavaslattal. Felvette az elemi technikai, vagyis kézügyességi oktatást is. Sürgeti ezt nevelési és gyakorlati érteke.

Tudjuk, hogy az oktatás első foka az érzelmi nevelésen alapult. A második fok a memoria, az emlékező tehetéssel bővült; a harmadik fok az értelmi nevelés tökéletesítése, a mikor az érzékeknek, különösen a szemléletnek is helyet biztosított az oktatás.

E körben mozog ma is az oktatás s főként a szív és az értelem művelésével foglalkozik. A test érdekében csak annyit történik, hogy a test gyakorlásra, játékokra is kezdünk némi gondot fordítani.

Mindez azonban a megélhetést még nem biztosítja s a nevelést teljessé még nem teszi. Az idő változik.

Magyarország nem egyedül magára többé Nyugat-Európának. Az új földrészek egyremásra hozzák be a vén Európába terményeket hova-tovább olesóbban. A megélhetés másképp is nehezebb lesz. A világhátsó kényeszeríti a magyart, hogy a sokoldalú munkásságra szokjék.

Ez a nagy eszme, t. i. a megélhetés átalakítja nevelést is, s az iskoláigyet teszi és lelkierőink teljes kifejtésére sarkalja. A versenyhez nem csupán értelmes fő, hanem erős, ügyes, vagyis képzett izmokra van szükség.

Hazudsz, bestia! Elő a pénzt, különben... Hah! Tulán önnek van? Igen, igen az ur zsebében van. Nem elégzik meg azzal, hogy elrabolta a feleségemet, földulta a családi szentélyemet, még a pénzemet is magához vette. Hé rendőr!

— Az istenért uram, ne csináljon botrányt!

— Elő a pénzt, különben rendőrt hívok. Becsukatlak mindkettőtöket. Hé! Policzaj!

Féltem a botránytól. Féltem attól, hogy feleségem értesül erről a kedves kis kalandról és ezt elkerülendő, magam pénzéből adtam a meglopott férjnek 300 frtot.

A megcsalt férj zsebre vágta keservesen szerzett bankjótáimat és távozott.

Egyedül maradtunk a kocsiban én és ő a kedves. De még csak ezután következett a java része a dolognak. Az asszonyka elkezdett sírni, jajveszékeln. Ritmázkodó hangon kiáltott utána az athlétának:

— Miska! Édes Miska! El ne hagyj!... Jaj! meghalok! Orvost, orvost hívjanak!

Látván azt, hogy az athléta vissza sem fordul, egyszer csak kiugrott a kocsiból és futott utána, nem törődve a járőrökkel, akik megbámulták.

Eddig a történet. Másnap elbeszéltem a dolgot ügyvédemnek. Mikor a kaland végére jutottam, ügyvédem legnagyobb flegmával kijelentette, hogy számár vagyok.

— És miért? — kérдем én.

— Száz és egy okból, — mondja ő. Egy tervszerűen kieszt csalásnak az áldozata. Menjen csak a rendőrséghez és a fekete albumban megláthatja a fotografiját az állítólagos férjnek és feleségnek. És ügyvédem igazat mondott. Befontak alaposan. Kérem ezt a gyönyörűséges párt a lehető legnagyobb szigorral megbüntetni.

Gutius.

Midőn tehát a kézügyesség oktatását be akarják ojtani az iskoláigyebe, nem a külföldnek majmolása, hanem annak pedagógiai és gyakorlati jelentősége adja a rugót.

Pedagógiai jelentőségét méltatva, meg kell vallanunk, hogy a kézügyesség oktatása nélkül az iskola nevelése nem teljes.

A kézben egyik vezértárs érzékünk honol: a tapintás.

Anaxagoras, görög böles is azt mondta, hogy az ember gondolkozik, mert keze van. Gondolkozásunkban értelmünk s itéleteinkben a valóság felismerése ez vezet.

Azonban az ösérzékünket az iskola mind- eddig nem méltányolta s a pedagógusokat az érzékek nevelésében a szem vonta bűvös körébe: ép ugy, mint a királyné csillógó, kápráztató fénye elhomályosítja oldalán a királyt.

Igaz, ha összehasonlítjuk a látást a tapintással, első tekintetre a tapintás eltörpül a látás világa mellett. S azt kérdezhetnénk: Mi a tapintás köre a fénynek ama megmérhetetlen világához képest, melyet szemlénk nyitnak meg előttünk, s tapintásnak nem is volna oly nagy eszhetikai szerepe. Ha csak a tapintás érzékével volnánk ellátva, a világ szintelen, sötét és néma lenne. De bármennyire határtalanul gazdagabbnak és fényesebbnek ismerjük a látás birodalmát, magában ez még se képez egészet. A létkérlelésben a tapintás érzeke a mértékadó, mert a valóságot minden kétség fölfe helyezi.

Képzelnék el egy oly lényt, melynek tapintata nincs s alaperzéke a látás. Ez a tükörben megjelenő képmását épen oly valóság- nak kénytelen tekinteni, mint önmagát. Az optika minden káprázata valóság lenne s nem tudna különbséget tenni a vászonra festett kép és a valódi test között. A gyermek is az első hónapokban a különböző távolságban álló tárgyakat tisztán láthatja ugyan, de arról nincs tudomása, hogy tőle azok más és más távolságban vannak. Ezt csak akkor tudja meg, mikor a tárgyakat már meg tudja kerülni. Chelselden doktor egy 20 éves ifjunak operáció által visszaadta szemévilágát s azon pillanatban, mikor a beteg meglátta a napfényt, minden tárgy egy és ugyanazon sikon tűnt fel neki s a tárgyak közti távolságot nem vette észre. (Vége köv.)

KÖZGAZDASÁGI ÉS IPAR

Gazdasági oselédek jutalmazása és állatdijazások.

Csikvármegye gazdasági egyesülete, mint vármegyei mezőgazdasági bizottság a nagymélt. földmivélsügyi m. kir. miniszterium segélyezésével gazdasági cselédjutalmazásokat és üszborju díjazásokat tart.

I. Cselédjutalmazások.

Jutalomban részesülnek a vármegye területén tényleg szolgálatban álló azon cseléd-kik egy gazdánál egyfolytában legalább hét év óta szolgálnak s ezen idő alatt úgy szorgalmuk, hűségük valamint jó magaviseletük által kitűntek. Beszó cselédnek, minők; urasági inasok, szakácsok, szakácsnők, a szobalányok a pályázatban részt nem vehetnek. Kiosztásra kerülnek pénzdíjak és dicséző oklevelek:

A díjak- és jutalmak következők:

I. díj	50 korona	50
II. " 5 díj	20 " "	100
III. " 5 " "	10 " "	50
IV. " 10 drb dicséző oklevél.		

A díjak a gazdasági egyesület igazgatósága által fognak odaítéltetni.

Első sorban azon gazdák cselédjei tartanak számot a jutalmazásra, kik a gazdasági egyesületnek legalább évdíjas tagjai.

Nem tagok cselédjei csak második sorban vétetnek figyelembe.

Kik a múlt évben díjat nyertek, azok csak harmadik sorban számíthatnak díjazásra.

Felhivatnak ezek alapján a jutalmazásra igényt tartó cseléd-k, hogy illetékes községek előjáróságával s a szolgálat adó gazda bizonyítványával (cselédkönyvvél) felszerelt bélyegtelen folyamodványukat folyó év december hó 20-ig a gazdasági egyesület titkári hivatalához küldjék be. Később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

II. Üsző borjuk díjazása.

1. Kászón-Altizben 1899. év nov. 25-én.
2. Csik-Szt-domokoson 1899. év decz. 11-én.
- Csik-Szentsimonon 1899. év decz. 16-án.

I. Kétéves üsző borjukért.

Egy I. díj	30 korona	30
Egy II. " "	20 korona	20
Három III. " "	10 " "	30

II. Egy éves üsző borjukért.

Egy I. díj	16 korona	16
Két II. " "	8 " "	16
Három III. " "	6 " "	18

A díjak államiak.

Két éveseknek és egy éveseknek számítatnak azon borjuk, melyek a folyó 1899. évben töltik a két évet vagy egy évet.

A díjazásra állítandó borjukról bélyegtelen községi bizonyítványal igazolni kell, hogy azok a kiállító tulajdonában lévő tehéntől származtak, s ezen bizonyítványt a bíráló bizottságnak a helyszínen át kell adni. Egyéb előleges bejelentésre szükség nincs.

A díjazásra a fenn nevezett helyeken és napokon elővezetheti minden vármegyei gazda a tulajdonában lévő üszőborju, tekintet nélkül arra, hogy mely községekben lakik.

A kiüzött helyeken és napokon reggel 9 órakor a díjazásra állított borjukat a községház előtti térre elő kell vezetni, hol a bíráló bizottság a községi igazolványokat átveszi, azok alapján a borjukat jegyzék mellett számba veszi, és megbírálja. A bíráló nyomban kiadott oklevél és a megítélt díjak dicséző oklevelek mellett a tulajdonosoknak bélyegköteles nyugtatványokra nyilvánosan kiosztatnak.

Az állatok megbírálását és a jutalmak kiosztását az illető járási mezőgazdasági bizottság és a gazdasági egyesület köldötteeiből alakított bíráló bizottság a m. kir. állattenyésztési kerületi felügyelő ur közbejöttével intézik.

A díjak elnyerésénél a gazdasági egyesület tagjai hasonlóan közt előnyben részesülnek. Azon nyertesek, kik az egyesületnek nem tagjai kötelesek az egyesületbe legalább évdíjas tagokul belépni.

Felhívjuk a gazda közönséget, hogy ezen díjazásokon minél nagyobb számmal résztvegni és díjazásra alkalmas állatait azokra elővezetni siessen. Csik-Szereda, 1899. október 15-én

Becze Antal,
alispán, elnök.

Nagy Imre,
kg. titkár.

Gazdasági előadások.

Csikvármegye gazdasági egyesülete által a nagyméltóságú m. kir. Földmivélsügyi miniszter ur támogatásával 1899—1900 év téli szakában gazdasági tanfolyamok rendeztetnek, a következő helyeken, napokon és sorrendben. I. Előadók és az előadások tárgya. I. Barabás Béla, gazdasági felsőnépiskolai intéző. „A juh tenyésztéséről. A gyapju és juh tej értékesítéséről tekintettel az eszetenázásra”. II. Keresztes Antal, vármegyei állatorvos. „A sertés tenyésztéséről, helyi viszonyainkra való tekintettel. Ezzel kapcsolatosan a sertések betegségeinek ismeretése és azok házi gyógykezelése”. III. Kertész István, vármegyei vándor-tanító falkola felügyelő. „A konyha kertészet köréből tekintettel a helyi viszonyokra s a termények értékesítésének módjaira”. IV. Lakatos Mihály gazd. felsőnépiskolai tanár: „az 1898. évi XXIII. t.-cz. e ennek alapján a gazdasági és ipari hitelösztetkezetek ismeretése tekintettel azok felállításának módzataira”. II. Az előadások helye és ideje. Csikszentdomokoson, (Szenttamás és Balánybánya) November 16-án, 28-án, 25-én, 28-án, 30-án. Deczember 2-án, 5-én 9-én, 12-én, Január 9-én. 12-én, 16-án. Csik-Karczfalván, (Jönöfalva, Dántfalva.) November 14-én, 17-én, 21-én, 24-én, 28-án. Deczember 1-én, 5-én, 9-én, 12-én, 28-án. Január 4-én, 11-én. Csikszentmihályon, (Vacsárcsi, Lóvész.) Deczember 5, 7, 9, 12, 14, 16, 19, 21, 22-én. Január 9, 12, 16-án. Csikszentmonon, (Lázárfalva, Verebes.) November 14, 17, 21, 26, 28-án. Deczember 2, 16, 19, 22, 23-án. Január 6, 13-án. Csikszentmártonon, November 14, 17, 21, 26-én. Deczember 9, 15, 19, 22-én. Január 9, 12, 16, 20-án. Kászónaltizben, November 18-án, Deczember 2, 16, 27, 28, 29-én. Január 3, 4, 5, 19, 20, 21-én. Minden tárgy három részre bocsátva ugyan azon helyen három alkalommal adatik elő. A tanítások az iskola valamelyik tantermében tartatnak s naponként esti 6 órakor kezdődnek s tartanak este 7 óráig. A tanfolyamokon részt vehet mindenki, úgy a jelzett mint a szomszéd községekben. A részvétel teljesen díjmentes, sem az egyeseknek, sem pedig a községeknek semmi költségbe nem kerül; sőt azon hallgatók kik a tanításokat pontosan látogatják teljesen ingyen megkapják a fűzetekbe kinyomatott tanításokat. III. Kosárfonó és kádázó tanfolyam. Vezető: Kertész István I. Kádázás, November 8-tól kezdve minden szerdán délután 4 órától 6 ig. II. Kosárfonás. November 9-től kezdve minden csütörtökön délután 4 órától 6-ig. Mindkét tanfolyam külön-külön 16 előadási napon tanítatik. Ezen tanfolyamokon részt vehet mindenki. A tanítás teljesen díjmentes, a szükséges anyagokat is a mely adja. A tanfolyam helye: a csikszereadi gazdasági felsőnépiskola műhelye. Csik-Szeredában 1899. november 3-án. A gazdasági egyesület igazgatósága.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kinevezés. Tolnay Károly m. kir. posta- és távirtda főtitkár, marosvásárhelyi főnök helyettes a kereskedelemügyi magyar királyi miniszter a csikszereadi posta- és távirtda hivatal főnökévé nevezte ki.

— Előléptetés. A novemberi katonai előléptetések alkalmából a 24-ik honvéd gyalogezred helyben állomásozó 4-ik zászlóaljának tisztikarából nagyajtai Deák Árpád II oszt. századost I-só oszt. századosá léptették elő.

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter Szász Ákos kir. járásbírósi joggyakornokot a székelkeresztúri járásbíróshoz aljegyzőnek nevezte ki.

Hímen. Csik-sztrmtoni Szabó Gábor udvarhelymegyei aljegyző folyó hó 25-én fogja házassági egybekelését tartani Kadicsfalvi Dr. Török Albert nyug. főispán kedves leányával, kadicsfalvi Török Piroška kiasszonnyal.

Gymnasiumi ünnepély. A csik-sztrmtoni főgymnasium tanártestülete és ifjusága folyó 5-én Szent-Imrénnek mint az intézet véd-szentjének tiszteletére szép ünnepélyt tartott. Reggel 8 órakor a szertel nagy templomban ünnepélyes isteni tisztelet volt, melyen Szent Imre herceg életéről P. Kopacz Patrik szerzetes tanár tartott igen szép alkalmi beszédet. Isteni tisztelet után a tanárik és fiatalok a főgymnasium rajztermébe vonult, hol az ünnepélynek program szerinti további része folyt le, melyet az ifjuság vegyeskara „Szent Imréhez” című ének darab előadásával vezetett be. Benke Antal VIII-ad osztályos tanuló tartott szépen sikerült ünnepi beszédet. Szavakatok tartottak Fuchs Hermann VIII-ik és Vákár József VI-ad osztályos tanuló. melyekkel zajos tapokot arattak. Lukács Mózes VIII-ad osztályos tanuló „Megbukktam” cím-mel egy monologot ügyesen adott elő, mely-lyel a közönséget mindvégig derült hangulat-ban tartotta. Balányi János zene- és ének ta-nítónak Gombos J. és Kerekes Károly előadott „Scherzo”-ja, valamint Benke Antal, Kerekes Károly, Kerekes Gyula, Gombos J. és László Dezső által megédült produkált népdalok élénk tetszésben részesültek. A szépen sikerült ün-nepélyt az ifjuság zenekara Altmann induló-jával fejezte be. A hallgatóságok nagyobb részben a helybeli közönség és 5-6 szeredai urhölgy képezte s elég kár, hogy az ifjuság-nak mindenkor érdekes ünnepélyei a napnak azon szakában szoktak utóbbi időben tartatni, mikor az előkelő közönség nagyobb része hi-vatalos s más dolgokkal el van foglalva s az ünnepélyen részt venni nincs ideje.

Halálozás. Id Lux Sándor e hó ne-gyediken délelőtt 11 órakor 56 éves korában meghalt. Temetése 6-án d. u. 3 órakor tör-tént nagy részvét mellett. Lelke nyugalma-ért a szent-mise áldozat 7-én reggel 8 órakor folyt le a helybeli rom. kath. templomban.

Októberi ajtatósságok. Dicsőretre és elismerésre méltó buzgalmat fejt ki Török Ferencz helybeli rom. kath. káplán a vallásos-ság emelésére. Az elmúlt október hónapban tar-tott vacsernyák igen nagy látogatottságnak ör-rendeztek különösen a bölgy közönség részéről, kikhez a szónoklatot a hit ápolásáról s a val-lás szeretetéről minden egyes alkalommal Török Ferencz tartotta, ki sem időt, sem fárads-got sem kímélt, hogy a vallás azent tanait minél mélyebben véssa a hívők lelkületébe. S buzgalma nem is maradt eredménytelen, mert mint tapasztaljuk, nálunk a vallásosság napról napra emelkedőben van.

As összes államjegyek bevonása. A valuta-törvények tudvalevőleg az államjegyek teljes bevéltásáról is intézkednek. Szeptember végén kerek 125 millió forint államjegy volt forgalomban. Mintán pedig az új törvények szer-int attól a naptól kezdve, amelyn a valuta-és bank-szerződés a két ország között létrejött, új államjegyek már ki nem bocsátatnak, az ál-lamjegyek forgalma is csak arra az összegre fog szorítkozni, amely a szerződés létrejöttének napján kibocsátva volt. Így tehát új államje-gyek csakis kibocsátás és használatlaná lett jegyek pótlása céljából jöhetnek forgalomba. Két év múlva az összes még forgalomban levő államjegyek már bevonva lesznek és akkor a papírpénz kizárólag bankjegyekből fog állni.

Meghívó. A kézdívsárhelyi Oltáregy-let Kézdí-Vásárhelyt, a gimnázium dísztermé-ben 1899. évi november hó 12-én d. u. 1/2 2 órakor tartja közgyűlését, melyre az egyesület alapító, rendes és pártoló tagjait, a testvéregye-sületeket, s a szent ügy iránt érdeklődő nagy közönséget tisztelettel meghívja az egyesület elnöksége.

Iparos ifjak estélye. A hideggel, fagygyal megjelentek a tél szokott mulatságai, a táncestélyek is. Mint halljuk a sort ez idén az iparos ifjak készülnek megnyitni, a kik es-télyüket Katalin napjára vagyis e hó 27-re tervezik. S ezzel egyidejűleg felújulnak a Ka-talin napi mulatságok is, melyek már régebb idő óta kimentek a szokásból.

Miként lehet a táviratok elve-szése es elferdítése ellen védekezni? Az államkincstár a Táviratüzleti szabályok 6-ik §-a értelmében nem vállal felelősséget és jót-állást azon károkért, melyek a táviratok elve-szése, elkésése, vagy elferdítése következté-ben támadhatnak. Gondoskodott azonban arról, hogy a táviratozó közönség táviratainak kéz-besítéséről a címzett hozzájárulása nélkül meggyőződthessék, illetve táviratát az elferdítés ellen biztosíthassa. Minthogy e módokatok a nagy közönség, mint a tapasztalat mutatja, nem igen ismeri, azokat a közönség érdeké-ben alább közöljük. 1. Ha táviratot küldő ar-ról akar meggyőződést szerezni, hogy távirata tényleg kézbesített-e, ezt kétféle módon ér-hei el. Nevezetesen kaphat erről értesítést távirati úton vagy postán. Előbbi esetben tá-viratának czime elébe (PC) jelzöt ír és a tá-

virati értesítésért 10 szó távirat díjának meg-felelő összeget fizet; utóbbi esetben pedig a cím elébe: (P. C. P.) jelzöt ír és a postai értesítésért 25 krt fizet. 2. Ha táviratát az elferdítés ellen kívánja biztosítani a cím elébe: (PC) jelzöt ír, mely esetben távirata tartalmát az összes kezelő hivatalok egymás közt összeolvasás által egyeztetik. Az össze-egyeztetésért az eredeti távirat 1/4 részét kell fizetni.

Önkéntesek toborzásának betöltése as angol- vagy bur hadsereg részére. A közös külügyminiszter azon értesülése foly-tán, mintha Ausztria-Magyarországban is a transzváli bur és angol háboruban való részvé-tel céljából önkéntesek toborzása szándékolt-atnék, a m. kir. belügyminiszter körrendelet-tel intézett az összes törvényhatóságokhoz, mely-ben elrendeli, hogy az ilyen toborzásokat a szí-goru semlegesség megóvása céljából a tör-vényhatóságok minden törvényes eszközzel aka-dályozzák meg, s a semlegesség megsértői pél-dáa büntetéssel sújtassanak.

Jótekonysági estély. Megbízható helyről vesszük a hírt, hogy egy a csikmezei közházában létesített ingyenes betégygy fel-állítás céljából, dr. Filep Sándorné, dr. Ve-rens Sándorné és dr. Kolonics Dénesné urhöl-gyek, egy művészi estély rendezésére határozták el magukat. A közönség már is meleg ér-deklődéssel várja az estélyt, melynek sikerét egyrészt a nemes cél érdeke, másfelől a ren-dező urhölgyek köztintzetben álló egyéniség-biztosítja.

Pályafentartási fák s műhely berendezések. A marosvásárhelyi kereske-delmi és iparkamara tudatja, hogy magy. Fr. áll.-vasutak szegedi üzletvezetősége 1900-1902 évi pályafentartási faszükségletét nyitva-nos pályázati újján biztosítja, melyre az ajánlatok 1899. évi november hó 21-déli 12 óráig nevezett igazgatóságokhoz benyújtandók lesznek. Gépeszeti berendezésre szükséges szerszámok, készlekek, tűzhelyek, toló-padok, közlőműalkatrészek és egyéb beren-dezési tárgyakból álló szükségletét f. évi nove-mber 21-én déli 12 óráig gépeszeti szakosz-tályához benyújtandó ajánlatok alapján bi-ztosítja.

Tűz. Csikszentmiklóson f. hó 3-án este 10-11 óra között Fazakas István korcs-mángor csődre gyújtott és a zugó harangok hangjai ébresztették fel az első alomban levő lakósdágot, mintán 2-3 éves takarmánya, a idei csépletlen gabonája mind benn volt az illető korcsmárosnak, csakhamar lángtenger borította el a süfr építkezéssel környezett ed-dig ismeretlen okból gyújtott csőrt. Nagy sze-rencsére a csendes időnek, a helybeli, szépívzi és borzovai lakóok fáradszatlan munkálko-dásának, sikerült a tüzet annyira lokalizálni hogy tovább nem terjedhetett, s ennek fő és oroszán részese volt a község érdemes főbirája: Ambrus Balázs, valamint Lázár Ferencz és Erőss Miklós vezető és vezér egyéniségek kik minden emberi erőt felidmülő ügyességgel mozgósítottak mindent, hogy a tűz tovább ne terjedhessen.

Tűzeset Csomortánba. Szomorú min-denszentek napjára viradt föl Csik-Csomortán kö-ség három családja, kiknek azon éjszaka min-dnük elhamvadt. Azon éjjel 11 óra tájban ugyan-is Gál Eleknel tűz ütött ki s bár a szomszéd községekből igen sokan támaszkodással a vész-szinhelyre siettek s az ottási munkásokat derekasan végezték, mégis az említett egyének, valamint a közvetlen szomszédok: özv. Ferencz Andrásné és Bakó Ferencznek összes épületei, gazdasági eszközei és takarmánya elpusztult sőt még házi állatok is estek a tűz martalé-kává. Az ilyen szerencsétlenségek minden idő-ben a károsultakra nézve igen szomorú követ-kezményekkel járnak, de midőn a tél közszűbőn áll s a család ak még a meleg tűzhelyt is nél-külöznie kell, a szegény károsultak helyzete annál vigasztalanabb és kétségbeesőbb. A ká-rosultak vagyona biztosítva nem volt.

Kertészeti szakoktatás. A maros-vásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy közbenjárására a föld-mivelésügyi m. kir. miniszter ur 68440 sz. a. folyó évi szeptember 17-én úgy intézkedett, hogy a budapesti kertészeti tanintézetben az év folyamanként adományozni szokott 4 állami ösztöndíjak egyike jövőre olyan székely fiu számára tartassék fenn, ki nevezett intézet szervezeti szabályzatában előirt feltételeknek megfelel. Kapcsolatosan tájékoztatjuk a köz-zönséget, hogy a budapesti kertészeti tanin-tézet a kertészet összes ágaiban, mű gyümölcs és konyhakertészetben valamint a szőlőműve-lésben elméletileg és gyakorlatilag egyaránt szakképzett kertészeket nevel, a kik hazánk ezen mindjobban fejlődő gazdasági ágánál ked-vező jövőt biztosíthatnak maguknak. A kik tehát ez intézetet elvégzik, oly pálya birtokosai lesz-nek, melyen egyrészt saját ekzsztencziájukat biztosíthatják, másrészt hazánk gyümölcs, bor és konyhavetemény termesztésére befolyhatnak

és a jövedelmet sokszorosan fokozhatják. A budapesti kertészeti tanintézetben a tanfolyam 3 évig tart és 6 félévre oszlik. A tanév szept-ember 15-én kezdődik. A gyakorlati képzés egész éven át tart, az elméleti július és augusz-tusban szünetel. A tanintézet tanulói lehetnek: a) rendesek b), rendkívüliek és c) vendégek. Egyéb tudni valóról szerkesztőségünk készség-gel ad felvilágosítást. A kiknek ezen intézetbe jutáshoz a kívánt elméleti előképzettségen felül elsősorban még a gyakorlati ismereteket kell megszerezniök, a marosvásárhelyi keresk. s iparkamarához fordulhatnak, mely alkalmas kertészeti telepekhöz való felvételük érdekébe közben jár.

A Székely-egyesület naptára és évkönyve, melyet évek óta Benedek Elek szerkeszt s mely a székely családoknak váru-várt barátai, megjelent az 1900-ik évre. Csap-án az olvasmányokat tartalmazó rész 150 ol-dal körülbelül száz képpel, temédek szébbnél-szebb elbeszéléssel, verssel, hasznos ismeret-ter-jező olvasmányokkal s kiválóbb székely em-berek arcképpel és életrajzával. Hogy az ol-vasó némi tájékozást szerezzen a tartalomról jelez-zük, hogy irtak a naptárra elbeszélést, ver-set s egyéb hasznos olvasmányt: Jakab Ödön, Szabolcska Mihály, Benedek Elek, Gál Mózes, Málk József, Csulak Lajos, Karácson Réla, Tarcafalvi Albert, stb. Ezenkívül a következők elő és elhunyt jeles férfiak arcképpel és éle-trajzával találkoznak: Széll Kálmán, Hegedűs Sándor, Szász Dumokos, dr. Bartók György, Gidófalvy István, Molnár Viktor, Gábor Péter, Bartalus István, dr. Daniel Gábor, dr. Gyarmathy Dezső, stb. Tartalmazza a naptár az egyesület új alapszabályait s az évi jelentést, melyből sok érdekeset tudunk meg, az egyesület áldásos működéséről. Nagy gondtal s fáradsággal van megszerkesztve a székely cím és név-könyv, mely a megyei és városi hatóságok, a törvényeszek és járásbírók tisztviselőinek pontos névsorra mellett közli az összes székely-földi körjgyzők nevét a székely megjelölésé-vel, továbbá a székelyföldi s a székelyföldhöz közlelő eső közelebbi közelebbi tanárának nemesak a névsorát, de a szülőkre nézve legfontosabb tudnivalókat is. Vaskos, nagy könyv ez a ka-lendárium s az ára még is csak 30 kr, mert a Székely-egyesületnek az a célja, hogy jó könyvet adjon a nép kezébe, a lehető legolcsó-bban. Ugy egyeseknek, mint hatóságoknak és testületeknek meloen ajánljuk e kitünően szer-kesztett naptárt, de ajánljuk azt is, hogy lép-jenek be a székely egyesületbe, mely újabb idő-ben zajtalan, de annál áldásosabb tevékeny-séget fejt ki a székely nép gazdasági és mive-lődési érdekeinek szolgálatában. Az új alapsza-bályok szerint a tagsági díj 5 frtról 3 frtra szállított le. A székely-egyesület naptára meg-rendelhető Györgyjakab Márton utóda könyv-kereskedésében Csik-Szeredán vagyis e lap ki-adóhivatalában.

Belák István hírneves kávé raktára (Budapest. Rottenbiller-utca 4.) óriásiilag meg-nagyobbodott. A legjobb minőségű kávé és tea fajokat a következő barmatolások olcsó áron küldi utánvételre vagy az összeg előleges be-küldése után: rankó, teljesen költségmentesen 3 kg. Cukakávé 4. 50 frt., 3 kg. Mocca kávé 4. 50 frt., 3 kg. Java kávé 4. 50 frt., 3 kg. Gyöngy kávé 4. 80 frt., 1/4 kg. Császár keve-rek tea 1 frt 50 kr., 1/4 kg. Karaván tea 1 fr. 40 kr., Törmelék tea 90 kr.

Órák, ékszerok, arany- és ezüst-áruszerok. A legújabb kor minden igényeinek megfelelő jó és megbízható órákat és szép valódi arany és ezüst ékszerok rendkívül dus választékban és olcsó ártban Erőss Gyulánál Nagy-Sze-benben kapható.

Szerkesztői üzenet.

L. I. Várdotfalva. Közérdekű cikkek jövő szá-munkban közöljük. Mai számunk már tartalmaz egyet erről a témáról.

Laptulajdonos: **GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE.**

VERESS SÁNDOR dr.,

megyei tisztí főorvos orvosi rendelője és fogorvosi műterme [193] 6-10 Csik-Szeredában Nagy Ferencz dr. házában. Rendes orvosi tanácskozási idő naponta délután 2-3-ig. Fogorvosi és fogművészi rendelő idő naponta délelőtt 9-12-ig.

Arverési hirdetemény.

Alírott ezennel közhírré teszem, hogy dű-seldorfi Blasberg Eugen és társa fakereskedő cézgnek elborsfeldi Thering Christian elleni ügyé-

ben, Gyimesközéplokon a vasuti állomásnál levő faraktárban elhelyezett 720 köbméter különböző méretű deszka, lécz és borona áruk 1899. év november 10-én d. e. 8 órakor a helyszi-nén tartandó nyíltárverésen elfognak adatni.

Venni szándékozókát ezennel meghívom megjegyezvén hogy kikialtási ár 3000 frt és árverezni kívánók 300 frt bántapénzt kell hogy letegyenek és a vétel ár, az árverés befejeztá-vel azonnal kifizetendő.

Csik-Szeredában, 1899. év nov. 7 én,

Baktai Gáspár,

[233] 1-1

kir. közjegyző

Sz. 1438/1899.

[124] 1-2

Arverési hirdetemény.

Csik-Szentmárton, Csik-Csekefalva községek előljárosága közhírré teszi, hogy a két község tulajdonát képező s a csik-szentmártoni piac téren levő eme-letes korcsmahelyiség mely áll 6 szo-bából és egy pinczéből, az 1900 évi január hó 1-től három egymásután kö-vetkező évekre nyílt árverésen bérbé fog adatni.

Az árverés a két község közös tanácskozási termében fog megtartatni folyó év november hó 19-én dél-után 2 órakor.

Az árverési feltételek a Csikszent-mártoni körjegyző irodájában a hivatalos órák alatt betekinthezők.

Kelt Csik-Szentmártonon, 1899. évi október hó 30-án.

Csiszér Károly, Boga Bálint, körjegyző. k-biró.

Gábois Mihály,

k-biró.

1073. szám 1899.

Arverési hirdetemény.

Alírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. bírósá-gn. k 1899. évi 1162. sz. végzése folytán dr. Fejér Antal ügyvéd által képviselt Csikszeredai takarékpénztár részv. társaság felperes részére Holló János és társai csikszeredai alperes ellen 100 frt követelés s jár, erőjéig elrendelt kifé-lgítési végrehajtás folytán alperesétől lefoglalt és 444 frtra becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbíróóság 1899 évi V. 199. sz. végzésé-vel a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfiglaltatúk követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, leendő megtartása határidőül 1899. évi no-venber hó 11-ik napjának délelőtti 8 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt I. Miklós Jánosnál szekér, széna, sertés malacokkal és bűkkfa II. Gáspár Istvánnál széna, szekerek és szán III. Imre Lászlónál széna, fenyőfa és szekér Holló Jánosnál széna és szekér a leg-többet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szék-ség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárve-rezendő ingóságok vételárából a végrehajtó kö-vetelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korában ez-közöltetett volna és ez a végrehajtási jegyző-könyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelen-téseiket az árverés megkezdéséig alírt kiküld-öttnél írásban beadni, vagy pedig szóval be-jelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölsőlegére fognak utaltatni.

Kelt Csik-Szeredán, 1899. évi október hó 11-ik napján.

Keresztos Gyula,

[232] 1-1

kir. bir végrehajtó.

„Halál ellen nincs orvosság“

S ha ez bekövetkezik bátor vagyok ajánlani

1 Fesztett lakkos nagy koporsót, 1 felső fehér szemfedele, 1 alsó lepedő vásznót, 1 halotti párnát kivágottat, 1 pár haria-nyát, 1 pár halotti czipőt, 6 szál temp-lomi gyertyát; mindezeket hatlatlan olcsó áron

8 forint 50 krajczárért kapható csak

Barcsay K.

első temetkezési intézetében

[230] 1-1

Csik-Szeredán.

Nagyérdemű közönség tudomására kívánom hozni, hogy az 1900-ik évre

megérkeztek a legkedveltebb és legelterjedtebb naptárak, a melyek nemcsak kedvelt olvasmányokkal hanem kitűnő adománnyal is meglehetősen el vannak látva, közülük a következők:

Képes Családi Naptár	60 kr.
Regélő Bácsi	40
István	40
Prótestáns Új Képes Naptár	40
Lidércz Naptár	40
Honvéd	30
Magyar Nép Naptár	30
Képes Kossuth	30
Magyar Képes Nép Naptár	30
Petőfi Naptár	30
Magyar Ember Naptára	30
A Szent Család	30
Vig Czimbora	30
Széki Egyetli Képes Naptár	30
Kis Képes Naptár	20
Keresztény Képes Naptár	20
Kis Képes Kossuth	20
Budapest Kis Képes	20
Magyar Mesemondó	20
Kis Bold. Sz. Mária	20
Magyar Gazda	20
Tárca Naptár	20
Heti Előjegyzési Naptár	75
Faliabrosz nagy	30
" kicsi	20 kr.

Továbbá az országos vásárokat látogató kereskedő urak figyelmébe a legmelegebben ajánlom a Stein János-féle

„Erdélyi Képes Naptár“

darabját 30 kr-ért a mely az országos vásárok előjegyzésében pontosságra nézve eddigelő a legelső helyen áll.

Magamat b. pártfogásukba ajánlva maradtam kész tisztelettel

Györgyjakab Márton utóda
Dressnándt Viktor
Csik-Szeredán.

718 szám.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó enzenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. járás. bíróságának 1899 évi Sp. I. 558. V. 287 sz. végzése folytán dr. Fejér Antal ügyvéd által képviselt Csikszentmihály község telperes részére Csáki Elek csikszentmihály-ajnádi alperes ellen 100—190 frt követelés s jár, erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 369 frtra becsült ingóságokra a csikszeredai kir. járásbíróság 1899 évi V. 287/sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Csik-Szentmihály-Ajnádán, végrehajtást szenvedők lakásukon leendő megtartására határidőül 1899.

évi november hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt ingóságok és pedig I. Csáki Eleknél gazdasági eszközök és háziatorok II. id. Kocz Jánosnál gazdasági eszközök III. ifj. Kocz Jánosnál gazdasági eszközök lovak és borjú a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban sz. közöltetett volna és ez a végrehajtási jegyző könyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelenségeiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölsőlegére fognak utaltatni.

Kelt Csikszeredán, 1899 évi október hó 10-ik napján.

Keresztos Gyula,
kir. bírósági végrehajtó,

[231] 1—1

Sz. 1755—1899, [228] 1—1

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy Káson-Ujfalu község összes területén — mely 10.534 hold — a vadászati jog folyó évi november hó 12-én d. u. 2 órakor a község házánál 6 egymás utáni évre haszonbérbe adatik.

Feltételek a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Káson-Ujfalu 1899. nov. 2-án.
az előljárásság.

Szaniszló Kálmán, Péterfi Lajos,
k-jegyző közs. bír.

Trohán József vas-, fűszer-, porcellán- és üveg-üzletébe egy jó háztól való fiu

TANULÓNAK

14—16 évesig azonnal felvétetik, vagy [227] 1—3

Egy fiatal segéd

szakmában jártas, ajánlatok küldendők Csik-Szereda.

Mérlegképes

kettős könyvelő, ki 11 év óta fa üzletben foglalkozik állását változtatni ohajtja, czim a kiadóhivatalba. [226] 1—3

1079. szám
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a bécsi Cs. és kir. kereskedelmi bíróságnak 1899. évi C. ó. II. 1351 b. 419. számú végzése folytán Nagy Sándor ügyvéd által képviselt Tóth és Annnek, Paschka Mária felperes részére ifj. Boltresz István csik-karczfalvi alperes ellen 281 frt 20 kr követelés s jár, erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 540 frtra becsült ingóságokra a Csikszeredai kir. járásbíróság 1899. évi V. 447. 593. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, végrehajtást szenvedő csik-karczfalvi lakásán leendő megtartása határidőül 1899. évi november hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt szekér, kocsi, lovak a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban sz. közöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölsőlegére fognak utaltatni.

Csikszeredában, 1899 október 16-án.

[229] 1 1

Keresztos Gyula,
kir. bír. végrehajtó

515. vb. szám.
1899.

[225] 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében enzenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszék 1899. évi 1273. polg. számú végzése következtében dr. Molnár László ügyvéd által képviselt Alcsiki bank részv. társaság javára menasági Imre Miklós és Császár Ignác ellen 65 frt. s jár, erejéig 1899. évi Aprilis hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 338 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: túzifa, deszka, sertések, juhok és ökrök nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a csik-szentmártoni kir. bíróság 1899. évi V. 110. 4. számú végzése folytán 65 frt, tőkekövetelés, és ennek 1898. november hó 21 napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 26 frt 82 krban hirtőlag már megállapított költségek erejéig Menaság községben leendő eszközzésére 1899. évi november hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csik-Szentmártonon, 1899. évi november hó 1. napján.

Gondos István,
kir. bír. végrehajtó.

Az ország minden részéből naponta alkalmatlankodnak osztály sorsjegy elárusítók sorsjegyekkel, s így azoknak vissza expedálásával nemcsak az időt, figyelmet, veszik el, hanem még posta portóra is kiadásokat okoznak.

Ajánljuk tehát, hogy a ki a szerencséjét meg kísérelni ohajtja, vásárolja sorsjegyét itthon

„a Pénzváltó bankban“

hol a 600.000 koronás főnyeremény éppen úgy megnyerhető mint bármelyik elárusítónál.

Nyereményekről sürgős jegyzéket vesz, s azt figyelemmel nyilván tartja, nyerőket titoktartással értesíti, s a nyeremény összeget azonnal fizeti.

[234] 2

A pénzváltó bank
Csik-Szereda.

Huzás 1899 évi november hó 16. és 17-én.

Árak az első huzásra 1/2 35 kr., 1/2 1 frt 50 kr., 1/2 3 frt., 1 egész 6 frt.

Csikmeze részére egyedüli gyári raktár. A birneves Liliom-vászonból 1 vég. 23 mtr 7 frt 20 kr.

Figyelemre méltó.

Az őszi és téli idényre nagy áru-raktáromot különös gondal s mélyesen tett bevásárlásom által gazdagon láttam el, divatos női és férfi ruhakelmékbe nő ruhákhoz hozzáálló remek Zsinor, Bársony, Plüsch és Selyem diszek. Igen szép francia mosó flanelek, Barchettok, duplaszéles sima és mintázott posztók métere 35 krajczártól feljebb.

A legujabb női diszkalapok, sapkák, muffok, őszi és téli Kabátok, Gallérok, Bundák nagy és izléses választékba a legnagyobb raktár futó szalon és fali szőnyegekben, csipke és szövet függönyök, Asztal és Ágyterítők, Karton, Szőr, Atlasz és Selyem paplanok, meleg női alsó ingek, nadrágok Dr. Jäger tanár-féle valódi alsó ruhák egyedüli raktára. Fehérneműk nők, férfiak és gyermekek részére, női kézimunkák fagyványok előrajzolt, kezdett és készenhimzett asztalfutók, tálcza takarók, csipkék, szallagok, himzések és piperezikkek, Gyerek ruhák a legjobb minőségben, bőr és posztócipők, nagy és egyedüli gyári raktár. Regenhardt és Reymann-féle gyártmányu len Abroszok, Szervetták, Kávés garnitúrákba és valódi lenn vásznokba, kész női bluzok, kötények stb. stb.

Mielőtt a nagyérdemű városi és vidéki közönség az idényre bevásárlását megtenné s az itteni nagyon elterjedt mintákkal járó hálalóktól megszerezne be, bátor vagyok kérni ugy az áruk jutányosságáról mind minőségéről meggyőződni sziveskedjenek s magamat további szives pártfogásukba ajánlva maradok

mély tisztelettel

BARCSAY K. női s férfi divatruházata
Csik-Szeredán.

[214] 3—3

Első temetkezési vállalata, érc és fakoporsó raktára.

ERŐS GYULA,

Erdélyország legnagyobb óra és ékszer áruháza

Nagy-Szeben,

disznódi-utca 3 sz.

Mindenemű

ÓRÁK, ÉKSZEREK, ARANY- és EZÜST-ÁRUSZEREK,

ezüst-éveszközök, asztalfeltétek, templomi kelékek és látszereszi-czikkék stb. stb.

ÁLLANDÓ KIÁLLITÁSA

régi pénzek, arany- és ezüst-töredékek régiségek (antik) fizetesképpen vagy cserében bevételnek.

Uj órákért és javításokért 2 évi lelkiismeretes jótállást vállalok.

Vidéki megrendelések azonnal utánvétel mellett eszközöltetnek.

A legujabbkori, legszebb e szakmában vágó tárgyakból összeállított nagy kiállításom szives megtekintését kérve

kiváló tisztelettel

Erős Gyula,

NAGY-SZEBEN, disznódi-utca 3 sz.

[211] 5—10